

II СТУПЕНЯ

(6-9 класи)

РОЗДІЛ III. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА II СТУПЕНЯ

1. Пояснювальна записка

Метою базової середньої освіти є створення умов для досягнення випускниками базової школи очікуваних результатів: знань, умінь, навичок, компетенцій і компетентностей, визначених особистісними, сімейними, громадськими, державними потребами і можливостями учня середнього шкільного віку, індивідуальними особливостями його розвитку і стану здоров'я, продовження навчання в профільній школі.

Завдання:

- Засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм на основі вимог стандартів.
- Якісне засвоєння іноземної мови – англійської.
- Підвищення мотивації навчання школярів через активізацію пізнавальної діяльності, розвиток загальних і індивідуальних здібностей.
- Розвиток в учнів здатності до дослідницької діяльності, самостійного досягнення мети на основі застосування проектної діяльності в рамках предметів навчального плану.
- Формування духовно-розвинутої, творчо обдарованої особистості учня на основі сучасних технологій виховання, інтеграції зусиль школи, сім'ї та громадськості.
- Збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я та безпеки учнів, забезпечення їх емоційного благополуччя через систему роботи по пропаганді здорового способу життя, профілактики шкідливих звичок, створення комфортного та безпечного освітнього середовища.

МЕРЕЖА КЛАСІВ II СТУПЕНЯ:

Клас	6	7	8	9
К-ть учнів	21	25	24	23

Освітня програма, спрямована на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Важливим показником життєвої компетентності школяра, його життєздатності, спроможності правильно орієнтуватися у життєвих реаліях та допомагати розв'язувати проблеми є цілісне світобачення. Тому освітня діяльність у 6-9 класах спрямовується на сформованість базових особистісних якостей дитини, таких як: міжособистісна злагода, міжособистісне партнерство, самостійність, чуйність, шанобливість, допитливість, спостережливість, креативність, розсудливість.

Освітня програма для II ступеня (6-9 кл.) класу розроблена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОН від 20.04.2018 №405.

Освітня програма II ступеня передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1392 (у 5-11 класах).

Освітня програма для II ступеня схвалена педагогічною радою школи та затверджена директором.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, спеціальних курсів, курсів за вибором, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти, подані в рамках навчальних програм, (Пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному вебсайті Міністерства освіти і науки України);
- перелік освітніх галузей;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

- роботу закладу в умовах карантину, надзвичайної ситуації чи надзвичайного стану;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

2.Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти

Учні 6 класу продовжуватимуть здобуття Базової середньої освіти здобувається після закінчення 5 класу. Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті, що підтверджено відповідним документом.

У разі відсутності результатів річного оцінювання за 5 клас з будь-яких предметів учні повинні пройти відповідне оцінювання до початку 2022-2023 навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3.Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін

Клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас
Год/нав.рік	1050	1102,5	1172,5	1207,5
Всього	4532,5			

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (Додаток 1). Навчальний план 6-9 класів зорієнтований на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальний план розроблено відповідно Таблиці 1 (Навчальний план закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою) до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405.

Навчальний план дає навчання дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе

навантаження учнів. Навчальний план основної школи (6-9 класи) передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову.

Варіативна складова навчального плану визначається відповідно рішення педагогічної ради. Враховано особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу.

Вивчення предметів, які мають неповну кількість годин на тиждень (0,5,1,5) буде проводитись протягом одного семестру.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предметів «Фізична культура», «Технології» сформовано з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення.

4. Очікувані результати навчання здобувачів освіти

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Результати навчання зроблять внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/ п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у

	<p>рідною — у разі відмінності) мовами</p>	<p>текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння:здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення:критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси:підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	<p>Математична компетентність</p>	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	<p>Основні компетентності у природничих науках і</p>	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як</p>

	технологіях	універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження;

		<p>відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; вони враховані при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

5. Перелік навчальних програм

II ступінь

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова 5 –9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804);
2	Українська література 5 – 9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. – К.: Освіта, 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 №804
	Біологія 6-9 класи – Програма з біології для 6-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.
	Всесвітня історія 5 – 9 класів: «Історія України. Всесвітня історія. 5–9 класи», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804;
	Географія 6-9 класів, навчальна програма, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804 та з використанням методичних рекомендацій, підготовлених МОН України спільно з НАПН України, ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» (лист МОН України 09.08.2017 № 1/9-436).
	Зарубіжна література 5 – 9 класах здійснюватиметься за програмою: Світова література. 5 – 9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів – К.: Видавничий дім «Освіта», 2013 зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 07.06.2017 № 804;
	Інформатика 5-7 класи Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804 Програма «Інформатика» для 8-9 класи Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 2015 року.
	Історія України 5 – 9 класів: «Історія України. Всесвітня історія. 5–9 класи», затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 р. № 804
	Математика 5-9 класи Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

	науки України від 07.06.2017 № 804
	Мистецтво “Мистецтво. 5-9 класи” (авт. Л. Масол та ін.) (оновлена), затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 № 804 “Про оновлені навчальні програми для учнів 5-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів”, яка реалізується за рахунок годин, визначених типовими навчальними планами загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня (наказ МОН від 03.04.2012 № 409, зі змінами, внесеними наказами МОН від 29.05.2014 № 664, від 12.12.2014 № 1465, від 07.08.2015 №855). Вона вміщує три блоки: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво» або інтегрований курс «Мистецтво». Цілісна структура програми передбачає наскрізну тематику та логіку побудови змісту за роками навчання від 5 до 9 класу.
11.	Основи здоров'я 5 –9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2012 рік, оновлена 2017 рік працювали: О. І. Шиян, Т. Г. Боса, О. А. Спірке, О. І. Шаповал
12.	Правознавство Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів 2016, Тетяна РЕМЕХ
13.	Природознавство 5 клас Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
14.	Трудове навчання 5 – 9 класи – «Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 – 9 класи» (оновлена), затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804;
15.	Фізика 7-9 класи– Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика. 7-9 класи» (програма затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
16.	Фізична культура. Навчальна програма з фізичної культури для 5–9 класів (затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407)
17.	Хімія 7 - 9 класи – Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Хімія. 7-9 класи, затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 № 804
18.	Іноземні мови 5-9 класів за Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою КМУ від 23 листопада 2011 року № 1392 та Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), яка розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 408;

6. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття.

Актуальними є заняття в малих групах, парах.

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Робота закладу в умовах карантину, надзвичайної ситуації чи надзвичайного стану

На випадок карантину, надзвичайної ситуації, воєнного стану чи надзвичайного стану для виконання навчального плану, навчальних програм з предметів можуть застосовуватися такі форми організації освітнього процесу: дистанційне навчання (використання технологій дистанційного навчання для забезпечення навчання в різних формах), змішане навчання, відпрацювання і, як виняток, ущільнення.

Освітній процес може організовуватись з використанням дистанційних технологій, відповідно. Використовуватиметься онлайн платформа для дистанційного навчання – Google Classroom. Здійснення взаємодії вчителів та учнів у форматі відеозв'язку Googl Meet.

7. Опис інструментів оцінювання

Оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи (5-9 класи) здійснюється за 12-бальною шкалою (відповідно до наказу МОН України від 21.08.2013 № 1222 «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти»).

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий,

середній, достатній, високий. В 6-9 класах впроваджується формувальне оцінювання.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.).

Оцінювання навчальних досягнень учнів старшої школи (10-11 класи) здійснюється за 12-бальною системою (шкалою), відповідно до наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти».

8. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

1. Кадрове забезпечення освітнього процесу 5-9-их класів:

- у викладанні 17 предметів інваріантної складової навчального плану задіяно 17 педагогічних працівника, серед яких 8 мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої кваліфікаційної категорії», педагогічне звання «старший учитель» - 8, 2 – вчителі першої кваліфікаційної категорії; 3 – вчитель другої кваліфікаційної категорії, 3 – спеціаліст;
- Освітній процес супроводжує медичний працівник школи – 1 ставка

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:

- забезпечення підручниками – за рахунок бюджету;
- використання методичних посібників, що мають Гриф Міністерства освіти і науки України та рекомендовані для застосування у загальноосвітніх навчальних закладах; інтернет-ресурсів, електронних уроків; застосування сучасних освітніх технологій: кейс-уроки, онлайн-опитування та консультації і т.д.

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:

- організація робочих місць здобувачів освіти, що відповідають сучасним вимогам санітарно-гігієнічних норм та безпечного перебування здобувачів освіти у закладі загальної середньої освіти;
- кабінетна система організації навчального процесу;
- використання засобів ІКТ (інтерактивні комплекси, комп'ютерний клас, доступ до мережі Internet);
- постійна робота над комплектуванням кабінетів фізики, хімії, біології відповідно до Типового переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення природничо-математичних предметів загальноосвітніх навчальних закладів;

- функціонування та оснащення спортивного залу для проведення уроків фізичної культури та організації позаурочної спортивно-масової роботи з учасниками освітнього процесу.

4. Якість проведення навчальних занять забезпечують висококваліфіковані педагогічні працівники, достатня матеріально-технічна база для організації сучасного освітнього процесу та система контролю якості освітнього процесу у школі (система навчання та курсової перепідготовки педагогічних працівників;

- контроль якості проведення уроків та рівня початкових досягнень здобувачів освіти, ефективність використання навчального обладнання, застосування сучасних методів навчання, ефективність участі вчителів та вихованців у шкільних та позашкільних конкурсах, олімпіадах, заходах;
- прозорість та доступність освітнього процесу).

5. Моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) забезпечується проведенням контрольних зрізів знань, тестуванням, організація олімпіад та конкурсів з пропонуванням вирішення завдань, що потребують застосування різноманітних знань, компетентностей та мають практичне значення.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма 5-9-х класів передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

9. Організація інклюзивного навчання

1. Інклюзивне навчання – це система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників
2. Школа надає освітні послуги здобувачам на рівній основі, незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови, походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, інших обставин із застосуванням особистісно-орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей усіх здобувачів освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку

про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини(за наявності).

3. Відповідно пункту 1 статті 20 закону України «Про освіту» заклади освіти за потреби утворюють інклюзивні та/або спеціальні групи для навчання осіб з особливими освітніми потребами.
4. Організація інклюзивного навчання в освітньому закладі здійснюється у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.
5. Підставою для організації інклюзивної форми навчання є:
 - Заява батьків або осіб, які їх замінюють
 - Комплексна оцінка інклюзивно-ресурсного центру, яка здійснюється з присутності батьків або осіб які їх замінюють
 - Погодження місцевого органу управління освітою
 - Наказ директора закладу освіти про організацію інклюзивного навчання.
6. Необхідною умовою якісного інклюзивного навчання є: визначення особливих освітніх потреб дитини, підвищення кваліфікації педагогічних працівників, створення інклюзивного освітнього середовища, надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг, здійснення психолого-педагогічного супроводу дитини протягом усього періоду навчання.
7. Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до робочого освітнього плану закладу, складеного на основі типових освітніх планів закладів загальної середньої освіти, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.
8. На основі зазначеного робочого освітнього плану розробляють індивідуальний план, який є складовою індивідуальної програми розвитку для дітей з ООП з урахуванням висновку інклюзивно-ресурсного центру.

**Навчальний план
(з навчанням українською мовою)**

Освітні галузі	Предмети	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	1	1
Математика	Математика	4+0,5	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5+0,5
	Фізика	-	2	2	3
	Хімія	-	1,5+0,5	2+1	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3
Разом		27+3	28,5+3	28,5+3	30,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-	-	-	-
Креслення				1	1
Всього (без урахування поділу класів на групи)		30	31,5	33,5	34,5

Додаток
До типової освітньої програми
II ступеня

Мунтян А.К.

Освітні галузі	Предмети	9
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство-знавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природо-знавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	1,5+0,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	-
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	-
Разом		29,5
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-
Креслення		-
Додатковий час на предмети, згідно висновку Комунальної установи «Інклюзивно-ресурсного центру» Біляївської районної ради про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини від 24 липня 2019р. №40		
Корекційно-розвиткові заняття		2
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5

Додаток
до Типової освітньої програми
II ступеня
Соборової З.Д.

Освітні галузі	Предмети	7
Мови і літератури	Українська мова	2,5
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Суспільство- знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	-
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
	Мистецтво	-
Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5+0,5
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура**	3
Разом		28,5+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-
Креслення		
Корекційно- розвиткові заняття		2
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33,5